

№ 255.

Kalendarzyk tygodniowy:

Piąt. św. Feliksa W.
Sob. Ofiarow. N. M. P.
Niedz. św. Cecylii P. M.
Pon. św. Klemensa P. M.
Wt. św. Jana od Krzyża.
Śr. św. Katarzyny P. M.
Czw. św. Piotra P. M.

Wschód słońca: godz. 7 m. 32
Zachód słońca: godz. 3 m. 59
Dług. dnia: godz. 8 m. 27

Cena prawnicy:
W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ - „ 50

Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWOJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Piątek, dnia 20 listopada 1908 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Fabianiszach u p. Teodora Ninke;
w Zgierzu, w aptoce p. Fatka; w Tomaszowie u p. Teodora Nilla.

CENA OGŁOSZENI: „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelony lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wiaru (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.) Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi. po 20 kop. za wiersz jednorzędowy. Za dołączenie prospektów 6 lub od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyi uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

„ODEON”

Od 20-go listopada 1908 r.

Zmiana programu

Przejazd 2, róg Piotrkowskiej.

MAZUR w pięknych strojach narodowych.

Polów ryb w marzu Śródziemnem (z natury).

He od baba (bardzo komedne) i wale innych ciekawych obrazów.

2824

Rejent Aleksandrowicz

otworzył kancelaryę po rejencie Jonszerze,
Łódź, Śrelnia 21. 2216 6

Piotrkowska № 120.

Sprzedaż Hurtowa i Detaliczna Mydła Nafcianego
D-ra Gołowaja do prania białego i Higieniczno-
Kosmetycznego. 2233

O WPLYWY.

(Korespondencya własna „Rozwoju“)

Petersburg, 16 listopada.

Znamienną dziś była dyskusya w Dumie Państwowej. Chodziło poprostu o władzę i to nie bylejaką wpływ władzy: o władzę w sferze rządu dusz!

Weszła dziś na porządek dzienny sprawa dodatkowego wydatkowania 4 milionów rubli na szkoły cerkiewno-parafialne. Wniosek opatrzony 94 podpisami z prawicy, a na czele tych podpisów widnieją dwa możne i w Dumie obecne wszechwładne: podpisy episkopów Eulogiusza i Mitrofana.

Ciekawych dowiadujemy się szczegółów z motywów przez wnioskodawców ułożonych.

Za impuls do wniosku posłużył fakt, iż w roku zeszłym przyznała Duma 5 milionów rubli zadatkowego wydatku na szkoły początkowe ministerium oświaty. Jakżeby przy tej sposobności nie upomnieć się o „część swoją“ — o lwią część, jeśli nie z tych 5 milionów, to o przyznanie kredytu?

Dowiadujemy się z memoriału wnioskodawców, że posiada Synod obecne 4142 szkół parafialnych, do których uczęszcza 2,012,112 dzieci pod dozorem 33 415 nauczycieli. (Ministerium oświaty posiada szkół elementarnych 46,923). Ale, jak się z memoriału dowiadujemy: położenie biednych pracowników i pracowniczek, uczenie i pożytecznie pełniących obowiązki swój, graniczy z ubóstwem krajowem. Duma państwowa nie może odnosić się do nich obojętnie, nie może ich bez pomocy zostawić.

Goście i znamienne rozprawy w kuluarach poprzedziły wprowadzenie na porządek dzienny wniosku o 4 miliony. ... Wniosek ten nie bez ostrzeżeń wyrażen zaznaczyli niektórzy posłowie włościańscy swoją antypatyę do szkoły cerkiewnej: „nie uczą tam dzieci naszych, ale je męczą“ — dochodziły grzeczne pomruki, rzucające charakterystyczne światło na sprawę zwłaszcza, jeżeli wziąć pod uwagę rolę i przekonania „prawowiernych“ chłopów trzeciej Dumy.

Głosy te starał się zagłuszyć potokiem słów episkop Eulogiusz. „Gdyby dziś duchowieństwo — mówił — dobrowolnie wyrzekło się swoich szkół elementarnych, dałoby przez to świadectwo niemocy swej i na zawsze utraciłoby środek oddziaływania na lud“. Słowa wynowuue, aż nadto wymowne i znakomicie bez woli mówcy malujące istotę i nerw rzeczy. „Dążenie lewicy — mówił dalej episkop Mitrofan — do zjednoczenia szkół świeckich i duchownych pod jedną władzą jest zrozumiałem: pragną oni zająć szkołę po to, ażeby się nią wysługiwać dla celów swoich“. Tu znowu narzucało się samo przez się pytanie: azali wy tak nie czynicie?

A w końcu taki wyraz gorzkości swej dał episk. Mitrofan: „co dzień wzrasta systematyczne gnębienie szkoły cerkiewnej przez prasę liberalną; nie dziwne, że zahypnotyzowane społeczeństwo burzy się przeciw tej szkole. Ale ulegać tej hypnozie nie należy“.

Słów było wiele, widocznie „hypnoza“ musi być niebezpieczną. Zresztą hypnoza chyba nie jest hypnozą, skoro w odpowiedzi na tę walkę o wpływ, posypały się ostre i wcale nie dwuznaczne słowa nie z jednego obozu.

P. Woronkow w imieniu kadetów oświadczył, że powołane do życia w roku 1884 szkoły cerkiewne „w celu walki ze szkołą ziemską i w celu walki z oświatą“, stanęły na przeszkodzie rozwojowi normalnego szkolnictwa, stały się uczelnia barzo kosztowną (wydatki skarbowe na 1 ucznia szkół zwykłych wynoszą 2 rb. 20 kop., a w szkołach cerkiewnych — 5 rb. 25 kop.) i w końcu zwróciły szkoły te przeciwko sobie całą opinię społeczną.

P. Jefremow, jeden z przywódców stronnictwa pokojowego odrodzenia, przypomniałszy zjazd misyonarski w Kijowie i działalność Helodora w Carycynie, uważa, że oddanie szkół cerkiewnych w ręce dwóch instytucji — synodu i ministerium oświaty — jest „przeżytkiem smutnym zastarzanych cza-

sów“ i w imieniu swej frakcyi wypowiada się przeciwko projektowi.

P. Kropotow (włościanin z lewicy) twierdzi, że w wypadkach, gdy w jednej wsi istnieją współrzędnie dwie szkoły — ziemską i cerkiewną — wówczas duchowni żądają, ażeby wierni dzieci swe oddawali do szkółki cerkiewnej, a sami swe dzieci posyłają do lepszej szkoły — ziemskiej... Słowem, nie brak było niwentyw.

Sprawę zdecydować miał i mógł tylko gospodarz tej Dumy: stronnictwo październikowców.

Nie bez zaciekawienia oczekiwano mówcy z tego obozu. W końcu zjawił się w imieniu frakcyi październikowców p. von Anrep na trybunie — po to chyba tylko, by dać wyraz służalczości, wahańia się i mętnego stanowiska, jakie ta „decydująca“ frakcyja za małe.

Naprzód — wielkie hasło ogólne, bo już i październikowcy, którzy mieli się tylko „konkretną“ zajmować pracą, dziś gonie już zaczynają za hasłami, które pięknie dźwięczą.

Frakcyja październikowców — zaczął p. von Anrep — kieruje się w danej sprawie ogólnem hasłem: tam gdzie istnieją wymagania życiowe narodu, tam należy życiu temu zadość uczynić i tam, gdzie istnieje głód szkolny, tam mowy być nie może o odmowie pomocy jakiegokolwiek szkole.

Piękne słowa — nieprawdaż? Wypowiedziane przez tegoż samego p. von Anrepa, który niespełna rok temu tak się oburzał z trybuny parlamentarnej na stanowisko narodowe w sprawie szkolnej, wypowiedziane przez posła d-ra Rządu.

P. von Anrep, po uczynieniu tak ego „wstępu“, wpada odrazu w niewianny ton i oświadcza, że „wprawdzie cerkiew jest w państwie wielką siłą kulturalną, która powinna znajdować ujście w odpowiednich instytucjach oświatowych“, ale „z tego nie wypływa jeszcze, że dziś istniejąca szkoła cerkiewno-parafialna jest zadawalająca“. A stąd konkluzya — nie konkluzya: „nie wypowiadamy się ani za szkołą cerkiewną taką, jaką jest, ani przeciwko niej“ — i zaproponował mowca przekazanie tej sprawy komisji oświatowej.

Nie zdecydowała dziś jeszcze Duma tej sprawy. Ale widocznie niezbyt wdzięcznego stanowiska w walce o wpływ broni prawica, a zwłaszcza duchowieństwo prawosławne z dwoma dygnitarzami cerkiewnymi na czele, skoro tak krytyczne posypały się głosy i skoro usłużny zawsze „gospodarz“ wolał nie wypowiadać zdania.

Quidam.

Przegląd polityczny.

— 0 —

Łódź, 20 listopada.

Na dworze pakińskim dzieje się coś niezwykłego.

Bezpośrednio bowiem po wiadomości o śmierci cesarza i cesarzowej wdowy, nadeszła wiado-

dla młodzieży wszelkiego wieku i płci obojga.

Zamówienia sali, przyjętego przez kancelaryę, Komitet nie zatwierdził. Za wszystkie udowodnione wydatki Komitet wypłaci odszkodowanie. Cenzury zaś nie tylko nie zaprowadzał, ale nawet odmówił propozycji prelegenta, na proteście podpisanego, przejrzenia jego odczytu, poświęconego jednemu z wyżej podanych tematów.

Komitet, żałując, że jego pojmowanie czem jest kultura, tak dalece się różni od poglądu osób, które protest podpisały, oświadcza, że dla wyżej przytoczonego powodu, nie może cofnąć swego postanowienia.

Komitet Muzeum Przemysłu i Rolnictwa:

Prezes Władysław Kiślański,

Viceprezes dr. Karol Benni,

M. Wortman,

S. Natanson,

Władysław Leppert,

St. Wroński,

K. Marconi,

Edward Lalpop.

Warszawa, d. 14 listopada 1908 r.

TELEGRAMY.

Kopenhaga, 19 listopada. (P.) Cesarzowa Marya Teodorówna w południe pociągiem nadzwyczajnym odjechała do Warnemünde.

Petersburg, 19 listopada. (P.) 33 członków Dumy złożyło prezesowi Dumy interpelację do ministra oświaty z powodu zawieszenia przez władze szkolne, wbrew Najwyższemu postanowieniu z d. 16 go listopada 1905 roku i d. 23-go marca 1908 go r. działalności rad rodzicielskich i komitetów przy wszystkich prawie szkołach w gub. czernihowskiej.

Petersburg, 19 listopada. (P.) Przedłużono moc przepisów o stanie ochrony wzmocnionej w gub. woroneskiej, połtawskiej, mińskiej, kurskiej i penzeńskiej na rok.

W Białymstoku i w pow. białostockim, zamiast stanu wojennego, ogłoszono stan ochrony nadzwyczajnej.

Petersburg, 19 listopada. (P.) Pogłoski dziennikarskie o tem, jakoby Szczegłowitow miał opuścić stanowisko ministra sprawiedliwości, biuro informacyjne zowie bezpodstawnymi.

Petersburg, 19 listopada. (P.) Główny sąd wojenny odrzucił skargę byłego studenta, Romanowa, i syna wiceadmirała, Bartoszewicza, skazanych: pierwszy na dożywotnie, drugi na 20 lat robót ciężkich za zabójstwo naczelnika ziemskiego, Romanowa, ojca pierwszego ze skazanych. Tenże sąd odrzucił skargę Topuljego, skazanego na śmierć za usiłowanie wysadzenia pociągu pocztowego i rozbicia pociągu wojskowego na kolejach zakaukaskich, oraz skargę Kutadzego, skazanego na śmierć za zabójstwo córki Kowńskich w Tyflisie.

Petersburg, 19 listopada. (P.) W sądzie wojennym wydano wyrok w sprawie utworzonego w Finlandyi biura organizacji wojskowej. Skazani: adw. przys. Starynkiewicz na 7 lat, syn generała majora Uthofa na 4 lata 8 miesięcy, student Bujanow na 4 lata robót ciężkich, właścian Czeczucze na zesłanie.

Petersburg, 19 listopada. (P.) Ambasada turecka w Petersburgu, na zasadzie informacji urzędowych, otrzymanych z Konstantynopola, prosi Ag. tel. pet. o oświadczenie, że doniesienia dzienników o tem jakoby sultan dał Saktar chanowi order turecki za waleczność i jakoby partya młodoturecka przesała mu list z pochwalaniem jego czynów — są zmyślone.

Petersburg, 19 listopada. (P.) Pskowski sąd okręgowy, bez udziału sędziów przysięgłych, skazał wiceprokuratora petersburskiego sądu okręgowego, Agraszkiwicza, na dzień domowego aresztu, a członka tegoż sądu, Porochowszczykowa, na 7 dni aresztu za pojedynek.

Petersburg, 19 listopada. (P.) W styczniu r. 1909 w Akademii nauk odbędzie się drugi zjazd meteorologiczny.

Petersburg, 19 listopada. (P.) W Petersburgu w ciągu ostatniej doby zachorowało na cholere 7 osób, zmarły 2.

Libawa, 19-go listopada. (P.) Sąd wojenny w porcie Cesarza Aleksandra III wydał wyrok w sprawie o osadzenie na mieliźnie pancernika „Oleg”. Kapitan I klasy Giers usunięty ze stano-

wiska, porucznik Rennenkampf skazany na 14 dni aresztu, porucznik Wyrubow uniewinniony.

Wilno, 19 listopada. (P.) Pod przewodnictwem generała gubernatora rozpoczęły się narady w sprawie kredytu drobnego.

Kowno, 19 listopada. (P.) Ujęto uczestników napadu w Szawlach na rejenta Lubinowa, któremu zrabowano 3,257 rb. Pomiedzy nimi aresztowano byłego członka Dumy państwowej, Nowilisa, sekretarza rejenta, nauczycielkę i krawca, którzy wszyscy byli członkami litewskiej partji socjalno-demokratycznej. Nauczycielka w chwili aresztowania usiłowała odebrać sobie życie.

Berlin, 19 listopada. (P.) W parlamencie niemieckim rozpoczęło się dzisiaj pierwsze czytanie projektu prawa reformy finansów Rzeszy. Trybuna i loże dyplomatów przepelulione. Obecni wszyscy ministrowie z ks. Bülowem na czele.

Po otwarciu posiedzenia ks. Bülow powiedział pomiędzy innymi:

„Stoimy obecnie przed ciężkim problematem, czy uda się nam postawić państwo na trwałych podstawach finansowych, czy też będzie ono musiało pozostać na łasce poszczególnych państw związku i być trąską patriotów.

Po utworzeniu Rzeszy należało dokończyć budowy, rozpoczętej przez ks. Bismarka, przystąpić do polityki socjalnej, wydać jednakowe prawo niemieckie. Stworzyliśmy jej przedziej, niż inni.

Ale skutkiem rozkwitu państwa, byliśmy zmuszeni zerwać z polityką czysto kontynentalną i rozpocząć swiatową. W następstwie tego młodemu państwu była potrzebna flota.

Najprzód kontrybucya, otrzymana od Francji, później otrzymane podniesienie się potęgi ekonomicznej umocniły w nas brak troski w sprawach finansowych.

Rzeszy niemieckiej nie lubiono za rozwój, ale mimo to nima żadnego bezpośredniego niebezpieczeństwa. Potrzebna jest nam zimna krew i spokój w polityce wewnętrznej i zewnętrznej.

Naprawdę wielkie niebezpieczeństwo leży jedynie w naszym położeniu finansowym. Poprzednio była mowa o kilku nowych podatkach, obecnie wypada utworzyć całosć.

Przytoczywszy, że dług Rzeszy w r. b. wynosi cztery miliardy marek, że w najbliższem pięcioleciu trzeba będzie zacagnąć pożyczki na sumę jeszcze dwóch miliardów, podczas gdy Anglia i Francya, a nawet Włochy zmniejszają swoje długi, Bülow zwrócił się z odezwą do oszczędności przede wszystkim do średnich i wyższych warstw ludności, dla których zbytek stał się nieodzowną potrzebą.

Następnie sekretarz stanu Sydow wygłosił mowę, która trwała cztery godziny. Mówił on, że należy załatwić trzy zadania: wyrzec się polityki zaciągania pożyczek, przywrócić równowagę pomiędzy dochodami a wydatkami, postawić finanse na trwałej podstawie.

Niemcy—mówił Sydow—mogą dobrze wytrzymać podwyższenie podatków pośrednich.

Dalej Sydow wyliczył podatki od spirytusu, tytanu, wina i od oświetlenia elektrycznego.

Jutro dalszy ciąg obrad.

Białogród, 19 listopada. (P.) Rząd serbski ogłosił komunikat, że wczoraj, o godzinie 6-jej wieczorem, przedstawicielem Anglii, Włoch, Nie-

mieć, Rosyi i Francji poczynili rządowi królewskiemu przyjacielskie przedstawienia, aby w interesie stosunków przyjaznych z sąsiednią monarchią, wojsko serbskie cofnięto z nad granicy, aby rząd przeszkadzał możliwemu tworzeniu się band.

Prezes rady ministrów oświadczył przedstawicielom mocarstw, że wojska serbskie nie stoją na granicy, że rząd band nie tworzył, że tak dawniej, tak i w przyszłości baczyc będzie, aby tworzenie band było niemożliwe.

Prezes rady ministrów skorzystał z okazji, aby uwagę mocarstw zwrócić na naruszenie terytorium serbskiego w ostatnich czasach ze strony władz wojskowych austro-węgierskich, oraz na zarządzone przez nie repre-ye bez wszelkiej przyczyny w stosunku do osób prywatnych i urzędowych, nawet do państwa i wręczył wykaz tych naruszeń.

Odpowiedzi Redakcyi.

Panu Bronisławowi Br. Trzeba być istotnie „humorystą”, aby przypuszczać, że jakakolwiek redakcyja umieści utwory zupełnie bezwartościowe i to za wysokie honorarium.

Odczyt Wilhelma Feldmana.

W sobotę, 21 listopada, o godz. 8-jej i pół wieczór w sali koncertowej Vogla odbędzie się odczyt znakomitego krakowskiego krytyka literatury polskiej W. Feldmana, na temat: **Typy kobiece we współczesnej literaturze polskiej.**

Treść odczytu nadzwyczaj bogata i zajmująca zawiera:

Kobiety w literaturze polskiej doby poprzedniej Zapatrywanie się na nie głównie jako na materiał społeczny, obywatelski Stanowisko El. Orzeszkowej. Brak indywu dualizacyi Bardziej psychologizacyi punkt widzenia Bol. Prusa w „Lalce” i „Emancypantkach”. Kobiety Sienkiewicza, jako kwiaty ciepłarniane dla ozdoby życia i przyjemności mężczyzny. Aniela Płoszowska i Marynia Polaniecka. Zróżniczkowanie się społeczeństwa w ostatnich czasach Dążności emancypacyjne kobiety i pełnia człowieczeństwa. Sięganie w głąb natury ludzkiej poza dobrem i złem społecznym Kobieta Przybyszewskiego. Miłość jako treść, człowiek demonem (ub offi) rą stąd kobieta — niszczycielka i kobieta — męczennica. Natura ludzka zwięziona i wyrwana z życia. Życie jest tymczasem i smem walk nie tylko erotycznych Wydobywanie się z chaosu niezróżniczkowanego: „Janka” Reymonta. Dojście do wyrównania intelektualnego i erotycznego: Zofia Rygiel-Nalkowska. Pragnienie pełni życia w „Jasi” Żeromskiego. Kobieta jako ofiara niedomagani społecznych, oraz własnego stroju: Ewa Pobratyńska z „Dziejów g zechu” Żeromskiego. Kobieta, jako natchnienie mężczyzny u St. Wyspiańskiego.

Bilety można nabywać w księgarni pp.: Pommera i Erdmana (dawniej R. Schatke) Piotrkowska nr. 71, a w dzień odczytu od godz. 6-jej wieczór przy kasie Sali Koncertowej. 2273 1

MASZyny DO SZycIA
KOMPANJI SINGER

SPRZEDAJĄ SIĘ
WYŁĄCZNIE W SKLEPACH WŁASNYCH KOMPANJI

WYPŁATA RATAMI
OD
1
RUB. TYG.

KOMPANJA SINGER

MASZyny
RĘCZNE
OD **25**
R.

WYSTREGAĆ SIĘ
NAŚLADOWICTW
SINGER
ZNAK SKLEPOWY.

SKLEPY WE WSZYSTKICH
MIASTACH KRÓLESTWA.

Teatr „OAZA”

Program od 20 do 27 listopada 1908 roku
Poraz pierwszy w Łodzi
Sensacyjna Nowość! Sensacyjna Nowość!

na rogu ulic Główniej i Piotrkowskiej.

STENKA RAZIN były herszt 10000
rozbójników.
(Tragedya historyczna w 6 obrazach).

1. Dwie duże łódki i parę małych płyną po rzece. W dużej na pierwszym planie Stenka Razin, 3 esaulów, księżna perska i rozbójnicy. W pozostałych łódkach płyną rozbójnicy. 2. Pohulanka Razina po Woldze. 3. Konspiracja rozbójników przeciwko księżnie. 4. Zapał

podczas spisku. 5. Zemsta się udała. Wypij czarą atamanie Stefanie Tymofeuszu, za naszą wolność, za cały naród szlachetny, wypij razem z nami, my wszyscy tu zebrani piemy za twoje zdrowie. 6. Śmierć księżny. O, matko-Wołgo! tyś mnie poila, karmiła, kołysała na swych falach, przyjmij teraz mój drogocenny dar.

Album czarodziejki (fantazyja w kolorach).
Warjat z Faleiza (dramat z czasów Bonapartego)
Nadzwyczajna operacyja (komiczne).

Szczerście domu (dramat).
Medna kradzież (komiczne).
Reklama restauracyi nie mającej powodzenia. (komiczne).

Początek w dni świąteczne i soboty od godz. 2-jej po poł., w dni powszednie od godz. 4-jej. — W razie zepsucia się obrazów, dyrekcya zastrzega sobie prawo zamienić ich na inne.

Dyrekcya teatru kinematograficznego „OAZA” chcąc uprzystępnić zwłazanie teatru szerszemu ogółowi, postanowiła pobierać następujące opłaty wejściowe: Balkon 50 kop., I e miejsce 40 kop., II-e miejsce 30 kop., III e 20 kop; ucząca się młodzież i dzieci 12 kop.

Angielskiego można nauczyć się prędko i gruntownie podług ogólnie uznanej znacznie ułatwionej metody u
Dr. fil. G. KUMMERA Południowa № 3. Piotrkowska 16

CYRK A. D. DEVIGNÉ w gmachu „APOLLO”
W piątek, 20 listopada 1908 r. dane będzie wielkie przedstawienie pod nazwą
Wieczór śmiechu, humoru i zabawy.
Drugi debiut wszechświatowej sławy królów powietrza
TRIO ARRIGONI dwóch panów i jedna dama w balowych kostymach.
Początek o godzinie 8 1/2, wieczorem.
ANONS. W sobotę 21 i w niedzielę 22 listopada po 2 przedstawienia. Początek popołudniowy przedstawienia o godz. 3 p.p. Jutro 21 listopada pierwszy debiut oryginalnej trupy akrobatów LANGEROS.

NADZWYCZAJ TANIO!!!
Spódniczki kostyumowe z modnego materiału od rb. 2.50.
Kostyummy damskie z deseniowego materiału od rb. 10.50.
Palta damskie z dobrego krajowego i zagranicznego materiału od rb. 19.50.
Bogaty wybór krajowych i zagranicznych materiałów na **Garderobę obstałunkową** wzamian niedokładnie dopasowanej wykonywa się natychmiast drugą
u EMILA SCHMECHLA
Łódź, Piotrkowska 98.

Kotwiczny STOMAKAL F. Ad RICHTER i Co. niezawodny środek przy wszelkich zaburzeniach żołądka i kiszki, cholerynie, upośledzonym trawieniu itp. SZCZEGÓLNE NIEZBEDNYE W TYCH WYPADKACH. GDZIE TRUDNO O SZYBKĄ POMOC LEKARSKĄ. — Sprzedaj w aptekach i składach aptecznych, a także ze składu głównego: **F. Ad. Richter i Co.** w St. Petersburgu, ul. Mikołajewska № 16. Na żądanie wysyła się pocztą za zaliczeniem. Reprezentanci: Pp. Królikowski i Bartoszewski Skład na Łódź w aptece **W DANIELECKIEGO**, Piotrkowska 130. 2161

Biblioteka Stebelskich
UL. CEGIELNIANA № 69 (róg Widzewskiej)
lokal „DOMU LUDOWEGO”
otwarta w dni powszednie od g. 6-8 w., w niedziele i święta od godz. 12 — 3 po poł. Opłata za wypożyczenie książek 5 kop. miesięcznie; dla członków „Domu Ludowego” i „Arfy” — bezpłatnie. 1844

Dom murowany
piętrowy zaraz do sprzedania. Wiad m. śc. plac Bengolda, Radogoszcz W. Sobczak i S. ka. 2279-3-1

Drobne ogłoszenia.
A.A.A.A.A.A. Biuro Roszczeńskiej, ulica Przejazd № 14, poleca: nauczycielki, nauczycieli z wyższym wykształceniem, z praktyką do różnych przedmiotów na lekcyjne, oraz francuzki, niemiecki, bony z szyciem, gospodynie różnej narodowości z praktyką, ekspedientki i kasjerki. 5177-107
A. Biuro Ludwinińskiej, Piotrkowska 92, poleca nauczycielki, freblówki różnej narodowości (świadectwa chlubne). 51-2-23
B. student uniwersytetu warsz., posiadający dziesięcioletnią praktykę nauczycielską udziela lekcyj korepetycyj. Benedykta nr 22 m. 1 od 5-7 535-43
D. osz. a. uczony korepetytor przyspasabia do wszystkich klas gimnazjum oraz na świadectwa. Wiadomość Dzielnia 40, m 1 od g. 7-8 1455
D. sprzedania księżyca w mieście liczącym 30,000 mieszcz. Zgłoszenia: Zduńska Wola, gub. kaliska, skrzynka poczt. № 6. 5191-2-2
D. wynajęcia zaraz pokój 1-rontowy, umeblowany z całodziennym utrzymaniem. Dzielnia № 40 m. 1 5425-3-2
G. gramofon z 20 płytami tanio do sprzedania. Gubernatorska № 41 m. 10. 5443-3-1
G. ram na fortepiano do tańca, przyjmując zamówienia na bale i wesela. Skwerowa № 8 m. 6. 5331-3-3
J. est do sprzedania pralnia chemiczna i sztywnej białizny, oraz różne meble, z powodu śmierci. Łódź, ulica Wólczańska № 21. 5394-3-2
K. iacz powozowa gnada tanio do sprzedania. Nowo-Space-rowska 31. 5420-3-1
K. awiarnię lub piwiarnię — nie mogąc prowadzić dwóch interesów, sprzedam zaraz. Wiadomość w „Rozwoju” 5413-3-1
M. aszynę do szycia sprzedam niedrogo. Jedną za 15 rubli. Juliusza 11 m. 33, ofic. 5432-3-1

M. iła koza przybłąkała się. Za zwrotem kosztów można ją odebrać: róg Targowej i Przejazd, skład węgla 5444-1
M. iele dębowa, 1 j. z szafy stół rozsuwany etc. z powodu wyjazdu tanio do sprzedania. Wiadomość ul. Szkolna № 5 mieszk. 6. 5379-3-3
M. eszkania dla kawalerów wynajmę z całodziennym utrzymaniem lub bez. Południowa 20. Piwiarnia 5415-3-1
N. auczyciel udziela lekcyj oraz przyspasabia na świadectwa. Wiadomość w Administr. „Rozwoju”. 5383-3-1
P. okój, umeblowany do wynajęcia od 1 grudnia — Pasaz Szulca № 9 parter m. 2 5326-3-1
P. omieszczenie dla przyzwolonej osoby przy rodzinie na ul. Za wadzkiej przy Piotrkowskiej. Oferty sub „Pomieszczenie” w „Rozwoju”. 5370-1
P. anienka młoda z polskim i rosyjskim posługuje mieszca. Oferty w Administracyi „Rozwoju” pod lit. H. D. 5439-3-1
P. oszukuję miejsca ekspedyenta lub portjera. Oferty w Admin. „Rozwoju” ul. L. L. 5400-3-2
P. otrzebne zdolne panny do prac cował sukien Stanisławy, Przejazd 43 m. 11. 5406-2-2
P. anna (chrześcijanka) ubiegająca z czynnościami biurowymi. Poznajany niemiecki i rosyjski, poszukiwana jest zaraz. Wiadomość w Adm. „Rozwoju”. 5410-3-2
P. onaj umeblowany przy rodzinie do wynajęcia z całodziennym utrzymaniem lub bez. Sawerowa № 23 m. 9 5009-3-2
P. oszukuję zajęcia: gospodyni kucharki lub samodzielniego gospodarstwa. Upraszam o łaskawe nausyłanie ofert: Spacerowa № 34, mieszczarnia — dla Samodzielniej 5426-3-2
P. otrzebny czeladnik krawiecki, podręczny lub na małe sztuki. Sr. dnia 21-11 5338-3-3
P. oszukuję 6.000 rb. na 1 № hipoteki. Wiadomość Zakątna № 22 m. 9 5398-3-3
P. ianino nowe do sprzedania. Piotrkowska № 111, w pralni chemicznej 5383-3-3
P. ianino piękne krzyżowe z moderatorem sprzedam. Składowa 16 mieszczarnia 4, sien frontowa na lewo. 5411-2-2

Przybłąkał się ceter czarny, młody; do odebrania na ulicy Franciszkańskiej № 10-21. 5428-3-1
Przybłąkała się koza. Właściciel może ją odebrać: ulica św. Benedykta nr. 74. 5430-2-2
S. klep kolonialny zaraz do sprzedania z powodu wyjazdu. Nowo-Zarawska 30 5419-2-2
S. klep kolonialno-dystrybucyjny jest do wynajęcia z powodu zmiany interesu. Smugowa 10. 5418-2-2
S. klep kolonialno-dystrybucyjno-spozywczy do sprzedania. Ulica Łomżyńska 24. 5102-3-2
S. klep rzeźniczy z całym urządzeniem z powodu wyjazdu do sprzedania. Wiadomość w „Rozwoju”. 5445-1
S. klep do wynajęcia od 1 stycznia 1909 roku. Ulica Ogrodowa № 60, wiadomość na miejscu. 5436-1
S. klep spożywczy z powodu wyjazdu zaraz tanio do sprzedania. Rozwałowska № 12. 5447-3-1
S. klep dystrybucyjno-spozywczy z całym urządzeniem jest do sprzedania. Staro-Brzezińska 70. 5437-3-1
Z. aginęła karta od paszportu na imię Maryli Grochowskiej, wydana z fabryki Lindenfelda. 5452-3-1
Z. aginęł wyzeł miedzi brązowej z uchem rozdartem i pierśnią białą. Proszę odprowadzić go na ulicę Targową № 55 5440-1
Z. aginęł kwit od paszportu na imię Marjana Przełożynskiego, wydany z fabryki Rozenblata. 5441-3-1
Z. aginęł paszport na imię Józefa Kedrycha, wydany z gminy Bełchatów. 5442-3-1
Z. aginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Rozenblata na imię Piotra Jaszczura. 5446-3-1
Z. aktad iryzyjski zaraz do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość w Administr. „Rozwoju”. 5425-6-1
Z. aginęło świadectwo paszportowe, wydane z gazowni miejskiej na imię Daniela Mira vel Mrówki za № 540 5448-3-1
Z. aginęł paszport na imię Michała Wajrocha, wydany z Żyrardowa 5440-3-1
Z. aginęł paszport na imię Józefa Szymczaka, wydany z gm. Lesimierz. 5404-3-2
Z. aginęł kwit od paszportu na imię Antoniego Sońskiego, wydany z fabryki Ailart, Russo i S. ka. 5403-3-2
Z. aginęł paszport, wydany z gm. Zamoście na imię Felicji Świątowej. 5401-3-2
Z. aginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Heinza i Kunizera na imię Antoniego Czajki. 5399-3-2
Z. aginęł paszport na imię Maryanny Żelazkówny, wydany z gminy Suwałki, powiatu suwałskiego. 5428-3-2
Z. aginęł paszport na imię Karola Brzozowskiego, wydany z magistratu m. Zgierza 5429-3-2
Z. aginęła koza biała bez rogów. Odesłać Targowa 77 5418-2-2
Z. gubiono paszport, wyd. przez Kuznieckiego starostę, gubernii saratowskiej, na imię Kasydy Kozłowskiej. 5386-3-3

